

Litt om fiskarlivet i svundne tider.

(Forts.)

Det var vinteren 1909. Jeg var med som mann på ei skøyte fra distriktet. Mannen som eiet — eller hadde part i skøyta — var også fører av den. En kjent og dyktig fiskar, som visstnok ikke mer er blant de levendes tall. For å beskrive skøyta, må jeg bare i korthet få tilføye at den var klinkerbygget, levert fra Salten oprinnelig og 45 fot lang. En klipper å segle i romt farvatn, men litt tungvint i trange sund og hamner på grunn av den svære kjøllengda som datidens seilere var «utstyrt» med.

Det var en dag i mars måned samme år dette hendte.

Datoen har jeg dessverre glemt. Tidlig en lørdags morgen tørnet vi ut som vanlig. Vi bokserte skøyta ut gjennom «Tverhollet» ved Stamsund som dette trange sundet ennno kalles for den dag i dag. Været var dødsens stille med sigtbar luft, men helt klart var det ikke.

Vi var 8 manns besetning og brukte 3 dorryer. Da vi fikk skøyta klar av skjærene, hivde vi tomstampen i dorryerne, og i kampiveren tok vi ikke oljetrøyene med, men denne glemsomheta fikk vi dyrt svie for. Ingen kjenner jo dagen før sola går ned, heter det jo, og det fikk vi også erfare den dagen. I det stille fine været satte vi oss i årene og kapprodde innover havet, holdt oss rett i «Skottmea» til vi fant «stauran».

Da vi gikk i dorryene, var jeg betenkt nok til å kaste oljetrøya mi i dorryen, og det gjorde sitt til at jeg slapp å skifte tørre klær på mig da vi om kvelden kom oss i hamn. Det blei en alvorlig dag, og at intet menneskeliv gikk tapt så vidt jeg hørte — er et under.

Da vi var omtrent halvferdig med å dra linesetningane, satte det inn med sørvestlig vind som litt etter litt aucte på til en hel liten storm samtidig som snødrevet blei mye tett. Der lå vi hjelpelaus på det opprørte havet uten å se noen ting og de fleste dorryene hadde mye fisk inne. Det gjorde ikke situasjonen lysere i den svære sjøen med stygge brott over alt. Situasjonen var mye kritisk. Til vår heldige lykke fikk min dorry henge fast i en seglkutter som plutselig dukka opp i kovet og de andre 2 dorryene lå og andøvde ved sia av oss, slik at vi hadde kontakt med hverandre. En av dorryene holdt dog på å gå åt. Den fikk nemlig et brott over seg rett over baugen. Det bergede livet til de to mann at ikke brottet kom inn over langsida. Mens vi lå der og arbeidet for livet, fikk vi i gjen øye på vår egen skøyte som stakk fram av kovgovet. Den kom for dobbeltrevet storsegl, svært avvasket, hadde ligget under havet helt til lukekantene sa de sia.

Det første skipperen ropte til oss var: Er dere alle i live? Det var vi heldigvis, for vi lå ilag og kom oss ombord. Vi fikk en av båtene inn på dekket under svære vanskeligheter i den voldsomme sjøen. Så vidt jeg husker måtte vi slepe de andre 2 med endel av fangsten inne. Ja, se dette var i seilernes tid.

La mig så tilsist få tilføie at den dagen kom det opp skøyter med opptil 8 dorryer med mannskaper, dorryer mer eller mindre skadet. Der kom skøyter opp uten dorryer og da først blei det likelig fordeling og gjenforening med hverandre. De fleste hadde som før nemnt ikke tatt oljetrøyer med og var såleis helt gjennomvåte.

Å skrive om alt i detaljer i en liten avisnotis kan jeg ikke. Det måtte da bli en bok med tittelen «Fiskarsoga» eller noe liknende.

Peder Skaaraas